

ETNODIZAJN – Co to takiego?

Komentarze do prezentacji

Slajd 1, 2

Prezentacja powstała w ramach projektu „Etno-projekt dla najmłodszych” realizowanego przez Stowarzyszenie Pracownia Etnograficzna

Slajd 3

W naszej prezentacji chcemy opowiedzieć o ciekawym zjawisku, które nazywa się czasem etnodizajnem. Będziecie mogli dowiedzieć się nie tylko o tym, czym jest design i w jaki sposób designerzy mogą inspirować się tradycyjną kulturą, ale też na chwilę wcielić się w rolę „etnodizajnera”.

Słowo „etnodizajn” składa się z dwóch członów – „etno” (z greckiego „lud”) oraz dizajn (z ang. projektowanie, wzornictwo). Aby lepiej zrozumieć to połączenie, przyjrzymy się im osobno.

Slajd 4

Czy kojarzy się Wam z czymś słowo design? Czy wiecie kto się nim zajmuje?

(warto zadać to pytanie grupie i poczekać na odpowiedzi; ewentualnie podpowiedzieć trochę mówiąc o wzornictwie i projektowaniu)

Slajd 5

Definicja designu (na slajdzie).

Slajd 6, 7

Mini ćwiczenie – Co tworzą projektanci?

Mamy propozycję niedługiego ćwiczenia, żeby lepiej zobaczyć, czym mogą się zajmować projektanci.

Podziel grupę na pary. Każda para otrzyma ok. 10 obrazków (załączone na dole niniejszego dokumentu). Zadaniem par jest dopasowanie każdego obrazka do jednej z wymienionych na slajdzie dziedzin projektowania.

Zadaj pytania: czy coś było niejasne? mieliście jakieś wątpliwości?

Warto omówić przynajmniej po 1 przykładzie projektu do każdej kategorii.

Slajd 8

Dowiedzieliśmy się, czym jest design i co może być projektowane przez designerów.

Czas na przejście do drugiego członu słowa, czyli „etno”. Pochodzi on, jak wspominaliśmy, od greckiego słowa „etnos”- czyli lud. W języku polskim najczęściej pojawia się, gdy używamy przymiotnika „etniczny” na określenie różnego rodzaju wytworów człowieka charakterystycznych dla jakiejś grupy etnicznej lub narodu.

My będziemy mówić tutaj przede wszystkim o inspiracjach kulturą etniczną w znaczeniu tradycyjnej kultury ludowej. Odniesiemy się do sytuacji, w której projektanci szukają pomysłów na współczesne przedmioty, sięgając do dawnej kultury wsi.

Slajd 9

Czym zatem może inspirować się etnodizajner?

Właściwie wszystkim! Na tej planszy widać przedmioty z bardzo różnych dziedzin życia. Niektóre są bardzo kolorowe, inne mają ciekawe kształty, inne wreszcie interesujące rozwiązania czy techniki wykonania. Są to bardzo różnorodne przedmioty – ubrania, zabawki, przedmioty związane z celebrowaniem pewnych obrzędów, czy narzędzia codziennej pracy. Łączy je przede wszystkim to, że były wykorzystywane przez mieszkańców wsi około 100 lat temu. Dziś możemy znaleźć je głównie w muzeach etnograficznych i skansenach, czasem na strychach czy w stodołach. Choć zazwyczaj straciły swoje dawne znaczenie i zastosowanie, dziś mogą stanowić dla nas źródło wielu inspiracji.

Slajd 10

Oto przykłady kilku znanych projektów wpisujących się w nurt takich inspiracji. Zwróćcie uwagę na to, że etnodizajnerzy mogą tworzyć właściwie wszystko. Także same inspiracje mogą dotyczyć różnych dziedzin.

W lewym rogu znajduje się polski pawilon na Expo 2010 w Szanghaju, gdzie okazał się wielkim hitem. Ściany budynku były wzorowane na tradycyjnych wycinankach.

Dywan przygotowany przez AZE Design jest ciekawym przykładem, bo wykorzystuje do produkcji tradycyjne techniki wykonania. Projektanci z tej grupy współpracują z lokalnymi rzemieślnikami, którzy realizują ich projekty.

Z kolei Lampa Wiecha nawiązuje do polskiej tradycji wieszania wiechy na dachu na znak zakończenia budowy.

Slajd 11

Jak widać, inspiracji można szukać na różne sposoby. Mogą to być wzory lub kolory, materiał lub technika wykonania, ale też sposoby korzystania z przedmiotów, ich symbole, znaczenia lub wartości, którymi kierowali się ich dawni użytkownicy.

Slajd 12

Projekt „Galopki” to przykład inspiracji tradycyjnym **wzorem** – autorka użyła wzorów tradycyjnych haftów do stworzenia zabawki w formie rolkowego stempla.

Slajd 13

Autorka projektu „Wio!” wykorzystała tradycyjny **materiał**, jakim jest wiklina oraz **technikę** wyplatania, aby zaprojektować ozdobę do roweru.

Slajd 14

„Tiszutki” to bardziej skomplikowany przykład. Autorka zainspirowała się tym, jak dawniej **korzystano z przedmiotów**. Ponieważ kultura wsi była związana z biedą jej mieszkańców, każdy posiadany przedmiot był cenny. Materiał należało wykorzystać wielokrotnie – dopóki mógł się przydać. Zniszczonych ubrań nie wyrzucano, ale przerabiano. Gdy nie dało się w nich chodzić, można było wypleść z nich dywanik.

„Tiszutki” to współczesny projekt nawiązujący do takiego myślenia. Są to koszulki dziecięce z nadrukowanym wzorem zabawki. Gdy dziecko wyrośnie z ubranka – wzór można wyciąć, a następnie zszyć, tworząc pluszaka. Ścinkami materiału użyte są do wypchania zabawki.

Slajd 15

Jeszcze czym innym inspirowała się autorka żyrandoli „Sad”. Nawiązują one do tradycji zawieszania pod sufitem choinki (niegdyś tak wyglądała bożonarodzeniowa dekoracja domu). Zielone gałązki były symbole siły życia i odnowy. Autorka pisze, że poprzez swoją pracę chciała znaleźć miejsce tradycyjnym **symbolom** we współczesnym otoczeniu.

Slajd 16

Ostatni przykład nawiązuje do inspiracji **wartościami**. „Micha” to projekt szklanego naczynia do wspólnego jedzenia. Ma nawiązywać do wartości wspólnoty, robienia rzeczy razem, które autorka dostrzega w dawnej kulturze ludowej.

Slajd 17

Czas na zagadkę – jak myślicie, czym inspirowali się twórcy pokazanych na planszy prac: Etno-kłoków, Lampy-bociana i Zabawek z opakowań? Postarajcie się połączyć obrazki z odpowiednimi kategoriami.

Odpowiedzi:

Etno-kłoki – inspiracja różnymi wzorami naniesionymi na współczesne zegarki

Lampa bocian – bocian jako symbol dobrobytu

Zabawki z opakowań – sposoby korzystania z materiału, wielokrotne wykorzystanie tych samych materiałów

Slajd 18

Przechodzimy teraz do krótkiej części praktycznej, w której będziecie mogli sprawdzić się jako projektanci.

Slajd 19, 20

To dwa zdjęcia w strojach łowickich – są to chyba najbardziej rozpoznawalne stroje ludowe w Polsce, noszone na Mazowszu. Fotografia była zrobiona w Łowiczu, podczas warsztatów dla projektantów, którzy mieli okazję nie tylko je oglądać, ale też przymierzać. Okazało się, że było to bardzo inspirujące, a po spotkaniu powstało kilka projektów zainspirowanych tym, co uczestnicy zobaczyli w Łowiczu.

Slajd 21

Kożuszek i imbryczek „łowiczanka” używa wzoru łowickiej spódnicy do stworzenia pelerynki na imbryk z herbatą, która pozwoli zachować jej ciepło.

Slajd 22

Łowickie tancerki to podstawki pod kubki, ze wzorem roztańczonych łowiczanek. Autorkę zainspirował widok spódnicy kręcącej się w czasie tańca.

Slajd 23

Autorka „Laminatu” wykorzystała kolory łowickiej spódnicy do zaprojektowania paneli podłogowych. Różne odcienie zieleni nie tylko mają ładnie wyglądać, ale też nawiązywać do symboliki koloru zielonego – koloru życia, trawy i liści.

Slajd 24,25

Teraz czas na zadanie dla Was. Zobaczyliście kilka przykładów bardzo różnych przedmiotów zaprojektowanych dzięki inspiracji strojem łowickim. Można jednak wymyślić wiele więcej. Macie teraz 10 minut, żeby stworzyć szkice własnych projektów – mogą to być rysunki lub mini-modele.

Uczestnikom warto rozdać materiały – przynajmniej kartki i kolorowe kredki, flamastry; można dodać też plastelinę, taśmę klejącą, tekturki – tak, żeby mogli tworzyć mini-modele. Ćwiczenie powinno zakończyć się prezentacją wszystkich prac oraz podsumowaniem tego, jak wiele rzeczy można stworzyć inspirowując się ludową tradycją.

Jeśli pracujemy ze starszą grupą, można opowiedzieć im więcej o samym stroju łowickim. Informacje znajdziemy na przykład tutaj: <http://strojeludowe.net/#galeria13>.

*****

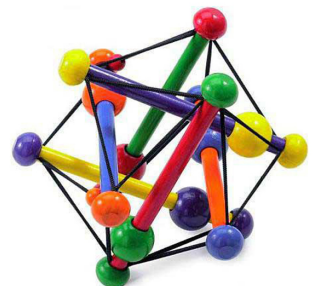
Anna Chlebicka, Alena Trafimava

Stowarzyszenie Pracownia Etnograficzna

Prezentacja powstała w ramach projektu «Etnoprojekt dla najmłodszych»

Projekt jest współfinansowany przez Fundację Orange. Prezentacja powstała w ramach programu Akademia Orange i jest dostępna na licencji Creative Commons uznanie autorstwa 3.0 Polska.

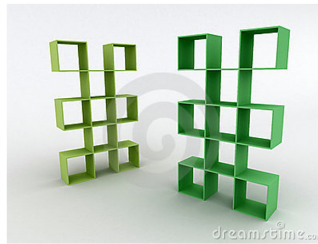

Ante Calligraphic
Champaign *Monika*
Lazare's Road *Gabrielle*
Eufonia I Affile *Shine Kinsley Script*
Renaissance *Frederick Script*
Chopin Script *English*
The Kings Queen *Ballpark Weiner*

Love Catalogue
Adaggio
Typebreak *Style*
affair *affair*
del *del*

